

ГИМНАЗИЈАЦ

ЛИСТ УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА ГИМНАЗИЈЕ
САВА ШУМАНОВИЋ У ШИДУ

Шид • Мај - 2010. • Година VII • број 19.

Као што је пролеће најлепше годишње доба, тако је младост најлепши период човековог живота. У пролеће нас природа мами својим опојним мирисима и шаренилом боја, а у младости су бескрајни хоризонти простора и времена. Тешко је снаћи се у том бескрајном пространству и разноврсности животних путева, али једно је сигурно, сваки млад човек мора одабрати свој животни пут. Да би тај пут био што проходнији и лакши потребно је, након завршене основне школе, одабрати средњу школу у којој се, сем стицања знања из различитих области, шире погледи на живот и много зрељије сагледавају животне ситуације.

За све будуће средњошколце, који озбиљно размишљају о својој будућности и желе да сазнају много више него што су до сада научили, прави избор је Гимназија. Гимназија је школа у којој млади људи стичу најшире знање из свих општих предмета, тако да се отварају путеви ка свим факултетима и позивима. Као што ласте у пролеће долазе с југа, тако основци долазе у Гимназију и излазе из ње са једним новим искуством, широким знањем, богатији за велики број пријатеља и пуни самопуздања које им помаже у савладавању животних препрека. Многи од њих се враћају у Гимназију, али не као ученици, него као професори. Зато позивамо све оне који су спремни да обогате свој ум и који су жељни знања да заузму своје место у гимназијским клубовима и крену у бољу будућност, јер боље сутра не долази, треба сами да га стварамо.

Бранкица Рац, професор

ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС

ИЗЛОЖБУ И ПРОГРАМ ПОВОДОМ ВАСКРСА ПРИПРЕМИЛИ:

- ЧЛНОВИ ФИЛОЛОШКЕ СЕКЦИЈЕ ГИМНАЗИЈЕ „САВА ШУМАНОВИЋ“ (Богдан Новаковић, Милица Бибић, Кристина Балић, Милош Петрић, Катарина Блануша, Јелена Влчек, Јована Мијатовић, Бојана Филагић, Слађана Рељић, Инес Папуга, Бранка Добрковић, Милан Вурдеља, Милица Варничић);

- УЧЕНИЦИ IV-3 И II-1 РАЗРЕДА ГИМНАЗИЈЕ И II-2 РАЗРЕДА ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ;

- ПРОДАНОВИЋ САЊА, НАСТАВНИК
- БАБИЋ ОЛИВЕРА, НАСТАВНИК
- ПАВЛОВИЋ БРАНИСЛАВА, ПРОФЕСОР
- РАЦ БРАНКИЦА, ПРОФЕСОР
- РАДИШИЋ ЉУПКА, ПРОФЕСОР
- НАНИЋ МИРКО, ПРОФЕСОР
- СРЕМАЦ РАДОВАН, АРХЕОЛОГ
- УГРЕШИЋ ЗОРАН, ВЕРОУЧИТЕЉ
- УГРЕШИЋ ДРАГАНА
- ФАЈФРИЋ БОРИС, ВЕРОУЧИТЕЉ
- ГВОЗДЕНОВИЋ НИКОЛА, ВЕРОУЧИТЕЉ
- ВИДАКОВИЋ ВЕСНА, ВЕРОУЧИТЕЉ
- УДРУЖЕЊЕ ЖЕНА ИЗ МОРОВИЋА „МОРОВИЋАНКЕ“

ОРГАНИЗАТОР: МИШИЋ РАДЕ, СВЕШТЕНИК

ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС

НАГРАЂЕНИ УЧЕНИЦИ НА ЛИТЕРАРНОМ КОНКУРСУ:

КАТЕГОРИЈА: СРЕДЊА ШКОЛА

1. Дороњга Наташа IV-2,
Гимназија „Сава Шумановић“
2. Вурдеља Милан II-1,
Гимназија „Сава Шумановић“
3. Бибић Милица IV-3,
Гимназија „Сава Шумановић“

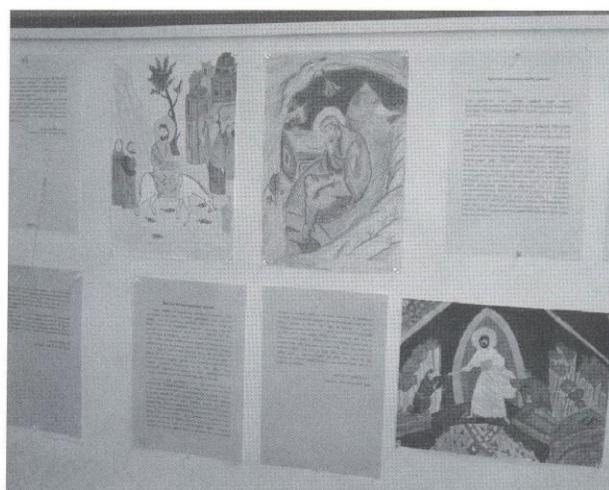
КАТЕГОРИЈА: ОСНОВНА ШКОЛА

1. Нанић Милица VIII-4,
ОШ „Бранко Радичевић“
2. Ластић Софија VIII-5,
ОШ „Сремски фронт“
3. Радовановић Радован VI-2,
ОШ „Бранко Радичевић“

НАГРАЂЕНИ УЧЕНИЦИ НА ЛИКОВНОМ КОНКУРСУ:

КАТЕГОРИЈА: СРЕДЊА ШКОЛА

1. Вучковић Сенка II-1,
Гимназија „Сава Шумановић“
2. Перић Јована I-3,
Гимназија „Сава Шумановић“
3. Ђурић Сања II-2,
Гимназија „Сава Шумановић“

КАТЕГОРИЈА: ОСНОВНА ШКОЛА

1. Миљановић Надежда VIII-5,
ОШ „Сремски фронт“
2. Топић Зорана VII-5,
ОШ „Сремски фронт“
3. Милинковић Зоран VIII-5,
ОШ „Сремски фронт“

НАГРАЂЕНИ УЧЕНИЦИ НА КОНКУРСУ ЗА НАЈЛЕПШЕ УСКРШЊЕ ЈАЈЕ:

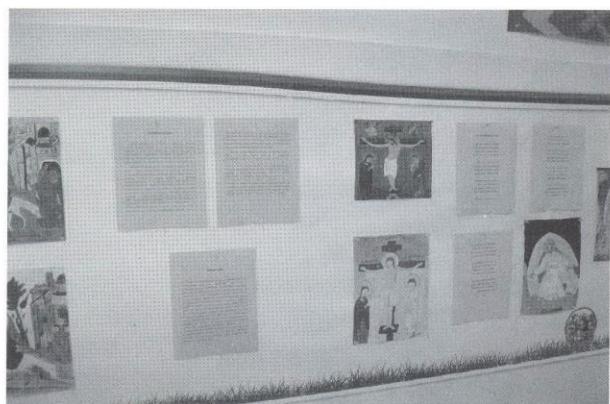
КАТЕГОРИЈА: СРЕДЊА ШКОЛА

1. Стојковић Мильана I-2,
Гимназија „Сава Шумановић“
2. Влашакалић Јована II-1,
Техничка школа „Никола Тесла“
3. Ранђеловић Тамара II-2,
Гимназија „Сава Шумановић“

КАТЕГОРИЈА: ОСНОВНА ШКОЛА

1. Дамјановић Јована VIII-2,
ОШ „Бранко Радичевић“
2. Лујић Милица VII-3,
ОШ „Бранко Радичевић“
3. Ралић Дејана V-3,
ОШ „Бранко Радичевић“

Похваљују се ученици низних разреда основних школа за учешће на изложби васкршњих јаја, литературних и ликовних радова.

ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ - РАДОСТ ДОНЕСЕ!

Христос Воскресе из мртвих, смрћу смрт разруши и онима у гробовима живот дарова!

Наш васкршњи поздрав: "Христос Воскресе" и отпоздрав: "Ваистину Воскресе", који ће се у овим данима небројено пута изговорити, потврђује то да Он јесте стварно устао из мртвих и да је то садржај и темељ наше вере.

Ми овим и оваквим поздравом исповедамо, верујемо и сведочимо да Христос, Син Божији и Син човечији, јесте васкрусао из мртвих! "Христос Воскресе" поздрављамо једни друге и говоримо у исто време - "Радујте се!" Радујте се јер живот победи смрт, радујте се јер нестаде таме, греха, смрти.

Из Гроба Христовог засијала је вечна нада свим генерацијама. Оно што је Он искусио чека и нас - Вакрсење из гроба, радост и живот. То је крајњи одговор на сва питања, на све дилеме, јер је стварност смрти изазвана Вакрсењем Христовим. Због тога је потребно да на личном плану свако од нас препозна овај изазов, да би

стварност Вакрсења била остварена и у нашем животу, и да би тако - као у догађају Христовог Вакрсења - смрт, од тиранина и силника који жели да понизи, доспела у статус пораженог, што је резултат за који се вреди борити. Ми можемо да се сјединимо са Вакрсењем кроз сједињење са Вакрслим, са Господом Христом. Вакрсење Његово је залог нашег вакрсења.

О томе Православље сведочи кроз своје богословље о Цркви, која је увек схватана као заједница Тела Његовог, вакрслог, сједињеног Духом Светим. Он нам даје да будемо "Једно Тело многи", тако што учествујемо учаши живота Вечнога, (Свето Причешће), имајући веру, покајање и љубав према Њему, а у Њему и према свим људима и свом свету. Заједница са Вакрслим тако постаје стварност која очекује потпуно остварење, јер смрт постоји и њена трагика угрожава свакога од нас.

Хришћани су потпуно свесни тога да ову радост живота нико не може одузети од нас, и на ту радост је призвано свако људско биће на овој

ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС

земљи. Наћи Христа и бити једно са Њим је циљ, а уједно и једини истински успех и напредак овога живота у свету који нам је Бог дао. Вајкарсење Христово - вакарсење је живота. Вера у Христово Вајкарсење и радосно прослављање његово, изражава и нашу наду у Бога, да ће бити свеопштег вакарсења мртвих "у последњи дан".

Свака друга порука коју шаљемо је по снази иза ове крајње и сверадосне: да је Гроб Христов постао светлији од сваке друге светлости, да је смрт поражена и да је са тог камена засијала нада и Живи Живот.

До Вакарсења свога Господ Христос је учио о вечном животу, а Вакарсењем је показао и потврдио све што је учио, и то да је Он Живот Вечни. До Вакарсења свога Он је учио о вакарсењу мртвих, али је Вакарсењем показао да је Он заиста Вакарсење мртвих. До вакарсења свога Он је учио да вера у Њега преводи из смрти у живот, али је Вакарсењем својим показао да је победио смрт и тиме осмрћеним људима осигурао прелазак у бесмртност.

Вакарсење је потврда светости Тела, материје, а не бекство из овога света и свођење на чисти дух. Без Вакарсења Христовог из мртвих ни мисао наша не надживљује нашу смрт, ни осећање, ни ум, ни суша, ни вера, ни љубав, ни нада, нити ишта човечије - све умире, престаје, нестаје. Једино нас је Господ Христос "Вакарсењем својим из мртвих препородио за живу веру и праву наду", за наду која постаје и сама бесмртна Јединим Бесмртним. Тако је једино Његовим Вакарсењем препорођена и мисао, и душа наша, и вера, и љубав и све наше-јер се присајединило Вакарсломе. Једино тако, ми и све наше, савлађујемо смрт и све смртно.

Вакарсење Христово је Дан када су врата Цркве, тиме и врата Царства Живота, широм отворена. То је Дан када неизоставно треба да се сусретнемо, заједно причестимо и обрадујемо једни другима у Господу.

До Овлаплоћења у Телу Сина Божијег, Господа нашег Исуса Христа, смрт је била заједничко наслеђе људи и нада у Вакарсење била је само добра сумња људског срца. Ту наду оживљавали су и Пророци и књиге Старог завета, али је Господ тек у Крсту дао Себе као цену за спасење целог света. Секући нити проклетства и смрти, кроз своје славно Вакарсење, поново је вратио роду људском могућност радовања и духовног весеља, враћајући све у исконску лепоту. Зато је прва реч коју су изговорила божанствена уста Христова, одмах по сусрету са Мироносицама била-Радујте се! И наша Црква после тога, непрекидно и са пуном надом употребљава овај христовски поздрав. Заједно са оним - Христос воскресе, ми се поздрављамо и ословљавамо и овим најлепшим поздравом: Радујте се!

Неопходно је стога и да се измиримо међусобно, и да на Вакарс дођемо на службу у миру са свима. Тога дана смо нарочито призвани да будемо сведоци Његови, сведоци Онога који је Победник над смрћу, Господ наш - Исус Христос.

Животима својим постанимо сведоци Вакарсења Христовог, да би се загрејало пуно душа око нас које су промрзле без Христа, без наде, без радости живота.

Радујмо се и веселимо! Вакарсли Христос нека благослови свакога од нас!

Наташа Дороњга IV-2

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ - РАДОСТ ДОНЕСЕ!

И када би нешто потпуно покварено и зло, нешто што не постоји, протутњило кроз душу верника, у намери да је докрајчи, вера и нада би остале непољуњане. Околности се неумитно мењају и плаше, али искрена вера је несаломива. Управо у делу Исуса Христа опстаје та истрајност.

Заиста је незамисливо оно чиме нас је богочовек задужио. Пред нездарживим налетом неправде и смрти Христ је пораз целог човечанства претворио у победу чистоте духа. Издан је и изневерен, изруган и распет, али након три дана је вакрсао. У свему што је везано за његово вакрснуће, али пре свега за живот, огледа се велико обећање које улива смисао. Пошто су греси људског бића нестали Христовим распећем, вакрењем његовим човек је поново рођен, лепши и чишћи.

На Ускрс празнујемо у радости, али и размишљању, присећамо се највећих вредности човекових, свих тековина Христове љубави. Мир и благостање овог празника значе много. И децу и одрасле, и наивне и подозриве одједном обузима заједнички осећај чисте, неокаљане среће. У зраку мириш пролећа, у грудима кидање и пријатна узнемиреност пред новим... И на памет пада замисао о непоколебљивом стремљењу ка Христовом путу. Ужива се у сусретању вољених, у пријатељству, у близини брата и мајке.

Човек увек поседује могућност јаснијег спознања и налажења новог смисла. Јубав можемо запостављати, али је она увек присутна. Јубав је најјачи Христов темељ, јубав је сам човек.

Радовање Ускрсу је спонтано и искрено. Долази са цветањем младости, у освите новог живота и треба да значи жељу и одлучност за мењањем света и за трајањем Христовог бића у нама.

Милан Вурдеља II-1

ЦИТАТИ

„Боже, ја те не молим
да ме ослободиш
од животних патњи,
нега те молим
да ме у патњама не напустиш“

(Р. Тагоре)

„Три пута рано устани, и свом животу си додао
један нови дан.“

(Јован Јованић Змај)

„Јер ако љубите само оне који вас љубе, какву плату имате? Не чине ли тако и цариници? И ако поздрављате само браћу своју, шта одвише чините? Не чине ли тако и незнабошци? Будите ви, дакле, савршени, као што је савршен Отац ваш небески.“

(Исус Христос) (Матеј 6: 46-48)

„Велики празници и свечани дани могу да покажу колико су нам далеки и они које сматрамо најближима.“

(Иво Андрић)

„Да би био љубљен - љуби.“
„Ut ameris ama.“

(латинска пословица)

„Бога је тешко спознати, али то не значи да га нема, него је то знак Његове величанствености, а наше слободе.“

(Лав Николајевич Толстој)

„Знање има границе, док незнанje нема.“
(Бранислав Нушић)

„Мудар човек се стиди мешати у оно у чему није вешт, а лудом се чини да је срамота ако свуда свој нос не увуче.“

(Доситеј Обрадовић)

„Зло се само снагом доказује, све остало памећу.“
(Меша Селимовић)

ТИМНАЗИЈАЛАЦ – ЛИСТ УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА ТИМНАЗИЈЕ *САВА ШУМАНОВИЋ* У ШИДУ

ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ – РАДОСТ ДОНЕСЕ!

Лудило данашњег времена, у којем се богатство човека мери световном моћи и материјалним добром, у други план баца духовне вредности човека које из дана у дан све више бледе. Заборав пада на исконске вредности, лепоту рађања и постаје нам ближа туга умирања! Упркос ветровима времена који који нам шибају у лице, нешто је остало исто, нешто је остало за век и векова.

Крст, човек на њему и бескрајна бол коју односи са собом. Чинило се тада да поновно рађање истог је немогуће, као и васкрсење човека, али Он, Богочовек, успева да победи смрт и то не теоретски или апстрактно већ догађајем, историјским фактом свог васкрсења из мртвих. Прича која се преноси са колена на колено, из генерације у генерацију и даље траје. Управо о томе као сведок стоји многовековна и чудотворна историја Хришћанства. Неописива радост и још чвршћа нада у боље сутра била је оправдана. Син Божији, постаје светла тачка верника, и његова светлост не јењава. Смисао свега постојећег, свеукупног људског рода и човековог деловања и живљења на Земљи, открива се и дарује у тајни Христовог распећа за живот света и његовог васкрсења из мртвих. Време диктира тренутне вредности и управо у инат њему и будућности, љубав и захвалност према Исусу Господу нашем не смањује свој интезитет. Захвалност за ону безграницу радост и срећу коју је донео међу људе својим васкрснућем и љубав за све оно што је чинио за човека и човечанство уопште. Својим телом је поставио темеље православљу, а душом својом уградио је у људе још чвршћу веру у Бога и дао снагу да трајемо насупрот немилим вртлозима живота. Помогао нам је да нађемо неуништиви смисао новог и вечног живота.

Спаситељ света није учио људе о политичкој памети него о молитви и љубави. Уколико се политичка памет исцрпи остаје нам љубав и молитва. Зато, примимо одговорност и молитвом васкрснимо све оне које сваки дан убијамо мржњом. Као што је некада управо тихим молитвама враћен живот Божијег сина и управо тако унета је радост, срећа и топлина у сва хришћанска срца!

Милица Бибић IV-3

ВЕЛИКИ ПЕТАК

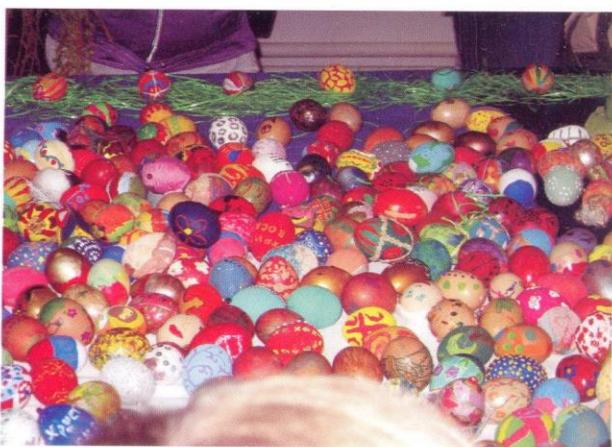
Најзначајнији дан у Великој недељи је Велики петак. Велики петак је у народу веома значајан празник у којем је саткана сва туга и бол, јер по хришћанској традицији тог дана је разапет Исус Христос Син Божији, те је читаво понашање људи тога дана подређено на подсећање на тај тужни догађај.

Велики петак се строго поштовао и забрањиван је сваки посао, како у кући тако и на њиви. У многим породицама тога дана се није ни кућа чистила нити су кревети намештани после спавања. У многим домаћинствима се на Велики петак није палила ни ватра у шпорету, нити се, пак, нешто кувало за јело. Тога дана се нису прали ни судови. У многим селима тога дана се нису ни жене чешљале (Буковица, Елемир). У Вишњићеву на овај дан нису ништа из куће позајмљивали другима. У многим породицама у прошлости тога дана морали су “једноудити” тј. читав дана нису смели ни јести нити пити, а то су могли тек увече када на небу изађу звезде. Неки су тога дана јели само посне погаче и кокице. Вино се тога дана није смело пити, јер је симболизовало крв Христову. У многим кућама тога дана је забрањено куцање ексера или, пак, бости иглама, јер су веровали да би тиме повређивали Христове ране.

Поред забрањиваних радњи на Велики петак, било је и оних радњи које је по народним веровањима требало обавити на овај свети дан. Тако је у Стапару и Сомбору у обичају да се на Велики петак пре сунца запали ватра и на њој

искока кукуруз. Ту ватру одржавају све до увече и тада на њој баре и фарбају – боје јаја за Васкрс. Као и у другим пролећним празницима, вода је имала значајну улогу и о Великом петку. У Новом Књажевцу (Банат) укућани се купају, а купају и коње на Велики петак, да не би били шугави преко године. У Путнику тог дана у воду потапају бильку коприву и у тој води се умивају укућани, верујући да ће преко године бити здрави.

Бојење јаја

Један од најважнијих послова на Велики петак је бојадисање јаја или фарбање јаја, како је уобичајено да се чешће чује код војвођанских Срба. Јаје, уопште, има веома велики значај у религији, не само код нас већ и код многих народа света. Јаје се уопште сматра симболом живота. Ускршњим јајима се приписује посебно симбол плодности, симбол здравља. Бојена ускршња јаја имају веома важну улогу и у култу мртвих. У већини села се јаја боје на Велики петак после подне, а неке породице боје јаја на Велику суботу, јер се на Велики петак није смело ништа радити, па чак ни бојати јаја. Првобитно су у народу јаја бојили за Васкрс природним бојама добијеним кувањем одређених биљака, биљних плодова или коре дрвета. У прошлости јаја су шарали и помоћу воска. Течним воском помоћу, одређене направе, стварали су жељену шару, а затим јаје спуштали у жељену боју.

ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС • ВАСКРС

ВАСКРСЕЊЕ ГОСПОДА ИСУСА ХРИСТА - ВАСКРС

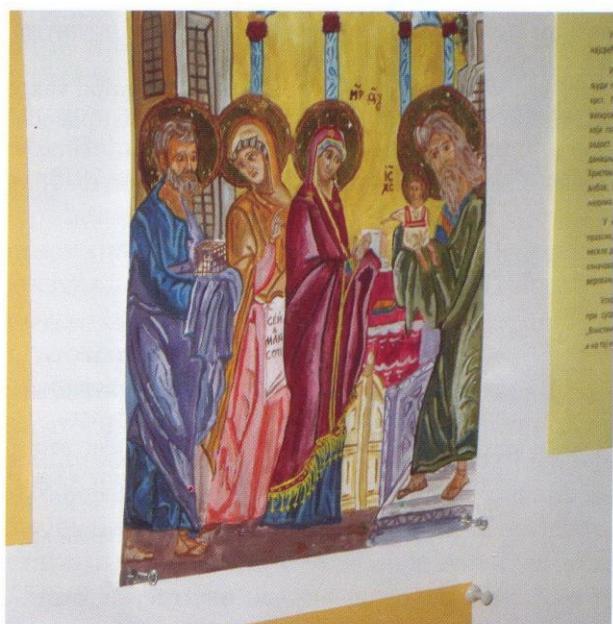
Празником Васкрсом се завршава седмодневни Велики пост. У народу Васкрс се, поред Божића, сматра највећим хришћанским празником и празнује се три дана. Не само што се сматра највећим празником, већ је, можда, Васкрс и најстарији празник, помиње се још од другог века.

Васкрс, „празник над празницима“, увек пада у недељу и то у прву недељу после пуног месеца – пролећне равнодневнице. Пошто је Васкрс покретан празник, датум његовог празновања се може померити у раздобљу од пет седмица или тридесет пет дана. Најраније може пасти 4. априла, а најкасније 8. маја. У првом случају Васкрс бива пре Благовести, а у

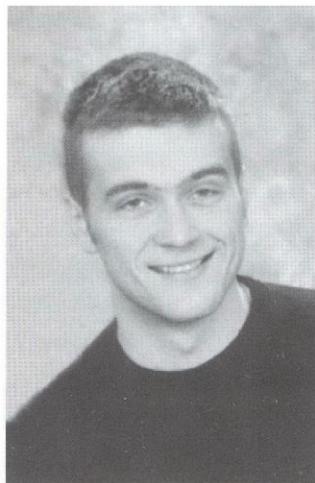

другом, после Ђурђевдана. У самом прослављању Васкрса преовлађују црквени елементи, јер се Васкрс преславља као успомена на Христово страдање, али и његово ускрснуће из мртвих, а за које су тесно vezani и дани коју му непосредно претходе у Страсној недељи.

Сам празник Васкрс је дан радости и весеља, дан општег праштања и дружења. Тог дана се сви у сусрету поздрављају са: „Христос воскресе“, а отпоздрављају: „Ваистину воскресе“. У прошлости су се тако поздрављали све до Спасовдана. На сам дан Васкрса, рано, већ после пола ноћи, у цркви се прославља васкрсење Христово, које Црква обележава посебном свечаношћу, звоњавом звона, пуцањем прангијама, као и идењем око цркве или села са литијом.

Већина обредних радњи на дан Васкрса била је везана за бојена јаја која су припремана за Васкрс, као и за ускршње колаче и прво мршење укућана након дуготрајног поста. У неким селима ујтру на Васкрс умивали су се у води у којој је било потопљено црвено васкршње јаје, да би били здрави и румени. По доласку са јутрења из цркве о Васкрсу у обичају је да се окупи цела породица и да се укућани туцају бојеним јајима између себе.

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
ЕПАРХИЈА СРЕМСКА
СРПСКА ПРАВОСЛАВНА
ЦРКВЕНА ОПШТИНА ШИД
храм Пренос моштију Светог оца Николаја
Шид, ул. Школска 5, Тел. канцеларије: 022-712-559

Српска православна Црквена општина Шид, храм Светог оца Николаја, на основу решења комисије за организацију Васкршње изложбе, састављене од просветних радника и вероучитеља града Шида донела је следећу:

ОДЛУКУ

Да Његовом Преосвештенству епископу сремском Господину Василију, Дражена Лукића из Моровића, ученика четвртог разреда економске школе, предложи да као најревноснијег ученика у сваком погледу - духовном, моралном и друштвеном награди као пример осталим ученицима наградом достојном вредног сећања.

У нади да ће ово признање подстаки, како Дражена тако и остale ученике наших школа, да и даље усавршавају своју личност, љубављу према православној вери и науци коју изучавају у школама.

У Шиду На Томину недељу Лета Господњег 2010. .

Управа храма Св. оца Николаја Шид

„Човек не може да бира време у којем ће се родити и живети; од њега не зависи ни од којих родитеља, ни од ког народа ће се родити, али од њега зависи како ће он поступати у датом времену: да ли као човек или као нечовек, без обзира на то у ком народу и од којих родитеља.“
(Патријарх Павле +)

„Чувајмо се од нељуди, али се још више чувајмо да и ми не постанемо нељуди.“
(Патријарх српски Павле+)

„Човек се прима према оделу које носи, а испраћа према духу.“
(Српска народна пословица)

„Ако не знаш паметно говорити, паметно ћути.“
(Народна изрека)

„Никад никога не ваља врећати. А најмање оне који су нам добро учинили и љубав показали.“

(Доситеј Обрадовић)

„Пре него што кренете да тражите срећу, проверите - можда сте већ срећни. Срећа је мала, обична и неупадљива и многи не умеју да је виде.“

(Душко Радовић)

„Често чујемо како младост каже: не желим да живим разумом другога, хоћу да размислим сам. А чему размишљати о ономе што је познато. Узми оно што је готово и иди даље. У томе је снага човечанства.“

(Лав Николајевич Толстој)

„Коме закон лежи у топузу, трагови му смрде нечовештвом.“

(Владика Петар II Петровић Његош)

СВЕ ЛЕПОТЕ ГРЧКЕ

Жељни одмора, разоноде и нечег новог и друкчијег, ишчекивали смо матурску екскурзију и путовања у Грчку. Кажу да се најлепше од сваког путовања доживљава код куће; једним делом пре поласка, када траје оно слатко ишчекивање и глад за оним што тек треба да дође и после повратка, када се утисци сређују и полако прерастају у лепе успомене које носимо у себи читавог живота. Коначно је дошао и дugo очекивани дан када смо кренули на пут да упознамо једну нову културу, једну другачију историју тако тесно испреплетану са нашом и да учврстимо пријатељства заједничким доживљајима.

Пут до *Паралије* протекао је у евфоричном расположењу. Иако уморни од вишесатног путовања, нисмо пропустили да обележимо прво вече екскурзије мањом журком у хотелу и одласком до плаже где су неки, не жељећи да буду тако близу мора а тако далеко, загазили у воду до колена и осетили чари мора.

Наредног дана, посетили смо *Метеоре*, осмо светско чудо. Ту, на тим јаловим стенама које су постале плате за хиљаде испосника, православни монаси научили су да буду мудри у својим мислима и скромни у својим уверењима. Метеори се налазе у непосредној близини Каламбаке, на месту где река Панеј напушта прелепу тесалијску равницу. Пут ка метеорима кривуда између клисуре, протеже се преко тешко приступачних брда, клизи преко жуто-зелених стена... Али када једном стигнете у ту оазу тишине, мира и православља, осећате спокојство док лаки ветар прати сваку вашу мисао. Посетили смо манастир Преображења Христовог, Велики Метеор или како га Грци зову - Метаморфозис. Пењући се уз степенице, са леве стране налази се испосница оснивача манастира, Св. Атанасија, мала једноставна грађевина у потпуности узидана у стену. Затим стижемо до манастира. Понос манастира је главна манастирска црква Катхоликон. Дрвени, позлаћени иконостас представља право уметничко дело. Поглед са Метеора је доживљај за себе. Необухватан по својој величанствености, уздиже нас до високих сфера, далеко од свакодневног, обичног и овоземаљског.

Стижемо на *Крф*, најсеверније и најзеленије јонско острво. Керкира, како га Грци зову, према њиховој митологији назив добија по нинфи Керкири, ћерки речног бога Асопа. Дуга историја Крфа тесно је повезана са нашом. Током Првог светског рата Крф је био седиште српске владе у изгнанству, а Крфским пактом заклучено је стварање Југославије. Одлазимо у обилазак града и посећујемо музеј, Српску кућу. Буде се емоције. Сам поглед на фотографије младих особа, не старијих од нас које су живот дали за неке више циљеве а не сопствену корист, зауставља дах. Стичемо прву слику о томе како је изгледао њихов боравак на овом месту. Потом одлазимо на острвце *Видо* где се током Првог светског рата налазила болница за српске војнике, који су исцрпљени и болесни, прешавши Албанију стigli на Крф. Море које окружује Видо, познато је и као Плава гробница. Ту су тела српских војника, који су масовно умирали након преласка границе, потапана у море. По пројекту архитекте Николе Красанова, 1938. године завршен је маузолеј-костурница на острву Видо. Ту леже кости српских јунака, знаних и незнаних, да подсећају, опомињу и показују прави пут Србима последњих времена.

На путу до Атине, стали смо да видимо *Коринтиски канал*. Прокопан је на најужем делу између Атике и Пелопонеза, чиме је ово полуострво постало острво. Има импресивну висину од 76 метара док му је дужина 6,5 километара. Нерон је у првом веку прокопао 65 метара и одустао. Његова горња ширина износи 72 до 74 метара док је доња тек 21 метар. Бродови који имају газ већи од 12 метара не могу да прођу. Још једна занимљива ствар у

МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА • МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА

вези са бродовима је веровање да ћете имати среће у животу уколико угледате брод док пролази кроз невероватно уски процеп. Ми смо видели чак 3 брода...

Атина. Ниједан европски град у историји цивилизације није доживео ни веће славе ни страшнијег пропадања. Данас тај град представља мегаполис са 4,5 милиона становника али исто тако поседује и трагове античке културе какве ни један град на свету више нема. Тиме он представља мистичан спој истока и запада. Смештени смо близу Омоније, најстаријег трга у граду и убрзо смо кренули у вечерњи обилазак Атине. На тргу Синтагма, испред зграде Парламента, имали смо прилику да видимо смену страже. Одушевила нас је складност покрета и вештина младих стражара, као и њихова способност концентрације. Није постојао ни један једини нажин да их наведемо да било чиме одају да су приметили наше присуство. Прошли смо и поред Академије наука подигнуте у јонском стилу. Са једне стране подизала се прелепа статуа Атене Партенос, а са друге Аполона. Такође, прошли смо и поред Ректората и Националне библиотеке.

Следећег дана посјећујемо Акрополь, "град на брду". Са храмовима подигнутим у славу богова да се преплићу сви стилови класичне грчке архитектуре, Акрополь представља најлепше светилиште старе Атине и највреднији културно-историјски споменик на свету. У самом средишту - Партенон, дело златних Фидијиних руку. Величанствен у својој лепоти, Партенон је место које одише оном чудесном мистиком прастарих времена. Легенда каже да су се Атена и Посејдон борили да добију статус заштитника града. Посејдон је ударио трозубцем у камен и потекла је вода. Атена је засадила малено дрво које је пружало хлад и укусне плодове - маслине. Тако је она постала заштитница града и у њену част подигнут је велелепни храм у дорском стилу - Партенон. У Посејдонову част је подигнут храм Ерехтејон са предворјем којим доминирају чувене каријатиде.

Последње вече у Атини провели смо у Плаки где се живот буди када у свим осталим деловима Атине почиње да се гаси. Имали смо и ми своје грчко вече. У забавном програму уз грчку музику учествовали смо и ми сами. Видели смо како то изгледа кад се Грци препусте песми и игри, не заборављајући при том ни нас. Певајући са нама "Тамо далеко" дали су посебан печат тој ноћи и пробудили у нама емоције које ова песма сама по себи увек буди у свакој српској души.

При повратку у Паралију свратили смо да посетимо **Делфе**. Место испод планине Парнас где су се срела два орла пуштена у свет, антички Грци сматрали су центром света. Прича каже да персијанци никада нису успели да освоје Делфе јер би у таквим тренуцима немилосрдни Парнас почeo да се обрушава на њих. Ту је и крилати коњ бога Аполона ударио копитом у камен и потекла је вода. Људи из целог света долазе да се умију том водом, да замисле жељу и пронађу нека нова надахнућа за своја ствараштва. На овом месту боравила је и чувена пророчица Питија позната по својим двосмисленим одговорима. У Делфима су се одржавале и Олимпијске игре у част бога Аполона и пророчице Питије (Питијске игре). Посетили смо и музеј на Делфима импресиван са свим својим статуама и реликвијама које чува а затим наставили пут.

На ред је дошла и **Вергина**. Дошавши до омањег брда где су се назирали улази који воде негде дубоко испод њега, запитали смо се како нешто таквог изгледа може бити музеј 21. века. Али нашавши се у подземним ходницима који су водили до нових, фантастичних сазнања, занемели смо поново. Мистериозна полуутама која нас је окружила учинила је да се осетимо као да смо ушли у неки нови свет. Светлост је допирала само од места на којима су били изложени експонати тако да је изгледало као да она исијава из самих реликвија. Видели смо круне, одела и оружја које су носили македонски владари, као и величанствене гробнице за које се претпоставља да су у њима сахрањени Филип II и

МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА • МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА

његове жене. Оно што је свакако највише импресионирало је круна Филипа Македонског направљена од златних листића који представљају кистове храста заједно са маленим плодовима.

Затим је уследила посета *Солуну* и наравно *Зејшинлику*, српском војничком гробљу. Ту нас чека чика Ђорђе Михаиловић, чувар српског гробља. Са великом преданошћу прича нам о страдањима наших војника и поново буди емоције које смо посетили на Крфу и Виду. Рецитује стихове Војислава Илића Млађег као што су то радили његов отац и његов деда пре њега. А око нас се беле крстови над гробовима. Сијају сјајније од хијаду свећа, до неба, до бога, до вечности... Сијају да би подсећали, опомињали, чували. У нама туга. И понос. Мисли нам испуњавају безвремени стихови:

... Њина дела славише се
До последњих судњих дана
Слава јату бесрмтника!
Мир пепелу великане!

(Војислав Илић Млађи)

Оливера Ђулић III-3

Гимназијалци испред Српске куће

ОСТРВО ВИДО

Наспрам острвске престонице налази се острвце Видо, познато из Првог светског рата. Тада се на њему налазила болница за српске војнике, који су исцрпљени и болесни, прешавши Албанију, стигли на Крф. Море које окружује Видо и део Крфа познато је као Плава гробница. Ту су тела српских војника, који су масовно умирали након преласка границе, потапана у море. Око 3.000 војника сахрањено је на острву Видо, док је њих око 10.000 хиљада спуштено у море услед мањка простора. По пројекту архитекте Николе Кресанова тридесетих година XX века завршен је маузолеј - костурница на острву Видо. Ту су записана имена српских војника који су издахнули, а чија су имена била позната. То је на мене оставило посебан утисак јер сам међу именима тих великанова угледао и свог презимењака.

За острво Видо је још 1918. године митрополит српски Димитрије рекао да ће то бити српски Јерусалим. Данас ми присуствујемо остварењу његових пророчанских речи. До пре пар година острво Видо је посећивало свега 5.000 туриста из Србије док данас тај број долази до 40.000 туриста годишње.

Владимир Кораћ III-3

Српско војничко гробље на Зејтинлику

Српско војничко гробље на Зејтинлику у Солуну је једно од најзначајнијих српских обележја у православној Грчкој.

Солунско гробље је место где почивају тела наших најхрабријих, оних који су живот дали на пробоју Солунског фронта у Првом Светском рату. Солунско гробље на Зејтинлику, је комплекс који се састоји од српских, француских, италијанских, енглеских и руских гробова. Комплекс је подигнут 1916. године, на месту где се налази Главна војна польска болница српске војске.

Зејтинлик је добио назив по турској речи за уље - ЗЕЈМУН.

Српско гробље, на Зејтинлику, представља централни део комплекса. Средиште српског комплекса, је маузолеј, који представља споменик подигнут у помен погинулима. У маузолеју је сахрањено 5.580 војника, док читав комплекс броји 8.000 гробова.

Око маузолеја су посађени дрвореди чемпреса, који су донешени са Хиландара. На зидовима маузолеја налазе се стихови Војислава Илића Млађег, који славе и величају храброст српских војника:

"Незнани туђине, кад случајно минеш
Поред овог светог заједничког гроба,
Знај, овде су нашли вечно уточиште
Највећи јунаци данашњег доба!

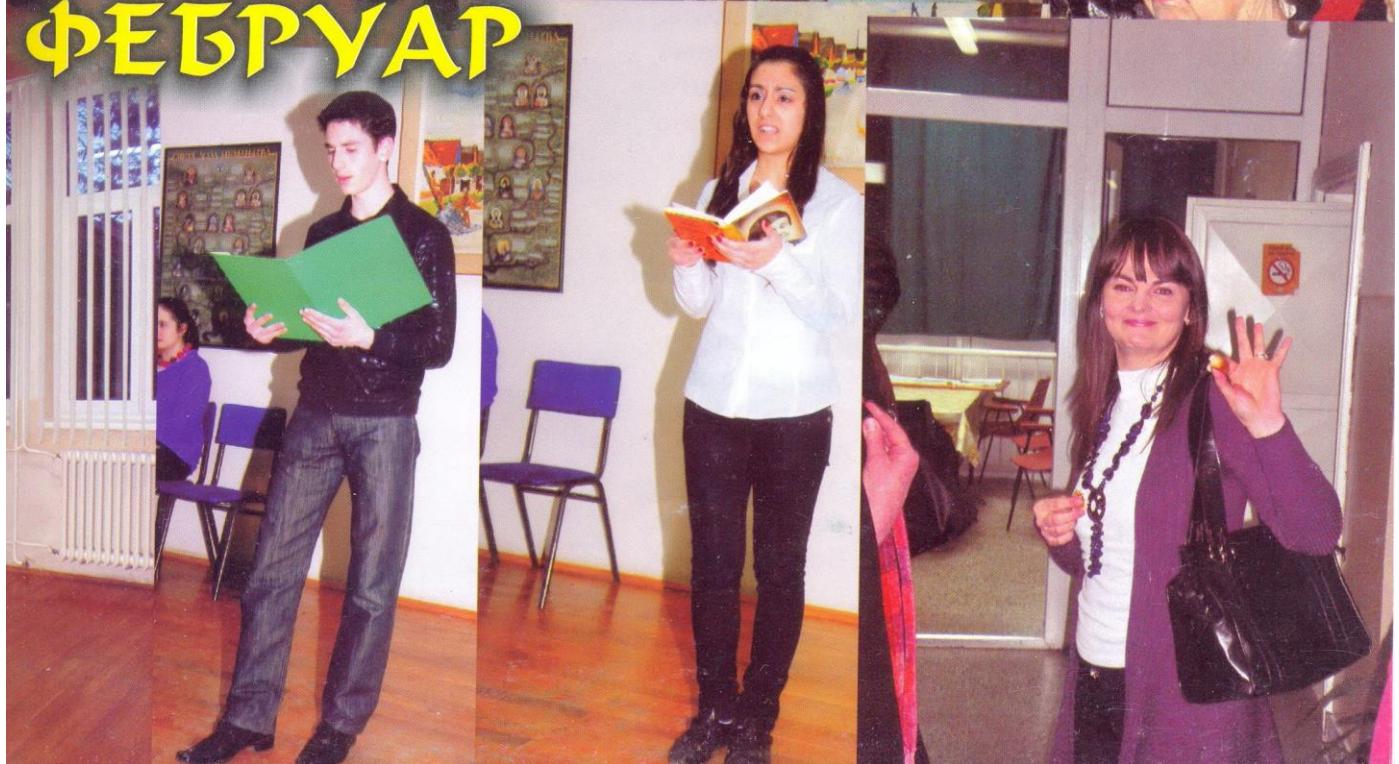
Родитељ је њихов: храбри српски народ,
Горостас у светској историјској војни,
Који је све стазе искушења прошло
И чији су борци, дивљења достојни!

Падали од зрна, од глади и жеђи,
Распињани на крст, на Голготе вису!
Али чврсту веру и победу крајњу
Никад, ни за часак, изгубили нису..."

Милица Бешевић III-3

Светилиште Аполона бога светлости - ДЕЛФИ

Дошао још један дан на екскурзији кад сви ми устајемо рано, пакујемо своје кофере и полазимо даље на путовање. Напуштамо један од најсунчанијих градова у Европи - Атину, у којој се јасно увиђају и издавају преовладавајуће две боје: плава - боја неба, и бела - боја града и распостранјеног грчког белог мермера. Идући и пролазећи између планина стигли смо до древних рушевина Делфи, наше следеће дестинације. То је светилиште које се спомиње скоро у сваком миту, уз сваког хероја, стога има много занимљивости и културних знаменитости од тог места, од давних времена.

Светилиште

Најважнија пророчишта старе Грчке, била су Зеусово пророчиште у Додони и Аполоново пророчиште у Делфима. Делфи је смештен на надморској висини од 700 м и на удаљености од 164 км од Атине. Првобитно, место је било посвећено Геи или Темиди, богињама Мајке Земље. Касније су морепловци са Крита увели култ Аполона Делфијског. Аполоново светилиште било је окружено зидинама, унутар којих се налазио сакрални део светилишта, испуњен споменицима, статуама и са преко 20 ризница у којима су били смештени ратни трофеји, архиве и благо. У светилишту се налазио мали амфитеатар, капацитета 5.000 места за седење, и Аполонов храм (510 год.п.н.е.). Савети из Делфа, тражени су скоро за све догађаје везане за религију, политику па чак и за морал посебних појединача. Постоје трагови гимнастичке дворане, у којој су се припремали атлетичари који су наступали у Питијским играма.

Аполон

Када је Хера сазнала да њен муж Зевс чека дете са богињом Лете. Хера се разбеснела, протерала Лете, где је лутајући месецима отишла на острво Делос и где ће родити близанце: Артемиду и Аполона. Аполон остаје дете само неколико дана. Захваљујући нектару и амброзији, божијој храни, он убрзо стасава у лепог младића. Тако добро свира у лиру да постаје заштитник музичара. Одлази у Делфе где је одлучио да подигне своје светилиште. Попут свих богова жели да га људи обожавају и да га хране својим даровима. Убио је змију Питона са својим стрелама, која је страх и трепет области и Делфи постају најчувеније пророчиште. Паралелно са својим доприносима у музичи, поезији и пророчанству, Аполон је био и бог ратник, веома вешт стрелац. Био је симбол уметности и рада.

МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА • МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА

Митови

У Делфима се прорицало на месту где је постојала пукотина у земљи, која би онога које седео у њеној близини инспирисао на прорицање, или на светом извору Касталији, који је био окружен ловоровим жбуњем, које је некада била Нимфа - Дафна која је једина избегавала бога Аполона па је претворена у биљку и њему била посвећена. Према легенди у којој се говори: док је Аполон јахао свога крилатог коња Пегаза, коњ ударио својим копитом о земљу и на том месту настао извор - Касталија; и једног дана када се Аполон спустио са делфином низ реку у море које некада било ближе месту него данас, и одатле настало назив - Делфи. Питија свештеница храма, седела би на светом троношцу у храму бога Аполона, и док је жвакала ловорово лишће и пила воду из светог извора, падала би у екстазу. Тада би се, преко ње, добијао одговор пророчанства, који је представљао или вољу богова или одговор на постављено питање верника. Краљеви изасланици, владари, као и обични људи, долазили су свакодневно, доносећи богу дарове и животиње за жртвовање. Ова пророчанства углавном су била загонетна и двосмислена, па су често била тема даљег тумачења. Значај пророчанства, описује се у скоро свим митовима, и она, углавном усмеравају живот хероја као и ток значајних догађаја.

Музеј

Музеј у Делфима располаже са изврсним експонатима из Архајског и Класичног периода. Међу њима су педименти Аполоновог храма, метопе са ризнице Сикионског светилишта и са светилишта Атињана, архајске статуе, сфинге. Ради се о налазима од непроцењиве вредности, који у сваком посетиоцу, као и мени, изазивају неизмерно дивљење величином цивилизације и њихове уметности, која је некада цветала на том простору.

Владимир Кичиња 3-1

Моја импресија

Напокон је стигла жељно очекивана матурска екскурзија. Са радошћу и усхићењем кренули смо на тај дуг пут. Напор пута нисмо осетили, јер смо се радовали сусрету са другом цивилизацијом и историјским споменицима који су везани за тај простор, а које до сада нисмо видели.

Простор нама блиске земље Грчке пропутовали смо од севера, па све до југа. Путујући кроз ову земљу обилазили смо многоbroјне културно историјске знаменитости. Прикупљали смо податке и проматрали призоре који су нашум и нашвид стварали богатијим и потпунијим.

Обишли смо Крф (Српска кућа), острво Видо (Плава гробница), Солун (Зејтинлик), Коринтски канал, Пелопонез, Атину и њене знаменитости (Национални музеј, Акропољ и др.) Делфе (центар света) и Метеоре који су на мене оставили најјачи утисак. Метеори су осмо светско чудо у преводу "лебдеће стene" или "камење које лебди у рају". На тим стенама изграђена је група од двадесет православних манастира од којих је данас у функцији остало јошшест. Налазе се у близини града Калампака у западном делу Тесалије. То је група манастира који се по важности налазе одмах после манастира Света Гора. Имали смо могућност да од ових шест манастира обиђемо манастир Велика Метеора,

Не зnam шта ме је више импресионирало: да ли висина и моћ високих лебдећих планина или духовност на њиховим врховима. Удобљења у стенама су детаљ који се неизбрисиво уреже у човеково памћење. Помисао на испоснике који ту бораве па чак и до краја свог живота оставља нас без даха. Када сам се нашао међу тим високим лебдећим стенама био сам усхићен и задивљен, свестан жртве градитеља и духовника. Вековна снага ових стена и манастира остаће урезана у мом памћењу као нешто трајно и вредно, а сваком туристи ког пут води у Грчку бих препоручио да обиђе овакву јединствену знаменитост.

Срђан Станић III-1

САЈАМ СЛИЧНОСТИ • САЈАМ СЛИЧНОСТИ

ПОСЕТА ЈУ ГИМНАЗИЈИ "ВАСО ПЕЛАГИЋ" У БРЧКОМ

21. и 22. априла је у Брчком одржана прослава Dana школе Гимназије "Васо Пелагић" у оквиру које је реализован пројекат "Сајам сличности" који је победио на конкурсу "Међукултурални изазов" под покровитељством словеначког Центра за европске перспективе. Ученици и

професори Гимназије "Сава Шумановић" су као једини гости из Републике Србије наишли на изузетно срдачан пријем код домаћина и носе са собом незаборавне утиске са дводневног дружења са представницима школа из Босне и Херцеговине и Хрватске. Директор шидске Гимназије мр Дејан Прибичевић је изјавио да је искуство које су стекли у Брчком драгоцено у остваривању њихове намере да Гимназија "Сава Шумановић" постане школа двадесет првог века.

Нашу школу су достојно препрезентовали професорица Нада Хромиш - Аничић, Дороњга Наташа ученица IV-2, Станивуковић Младен ученик IV-3 и Лукић Дражен ученик IV-4 одељења.

ЈЕЗИЦИ СУ ВАЖНИ • ЈЕЗИЦИ СУ ВАЖНИ

ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

У склопу прославе међународног Дана матерњег језика у Гимназији "Сава Шумановић" 22. фебруара 2010. год. организована је приредба којом смо се укључили у афирмацију језичке културе различитих народа, који заједно, уз много толеранције живе у овој средини.

Наши гости тога дана, били су чланови СКУД-а "Једнота" и господин Станислав Ступавски.

У програму су учествовали ученици Емилија Грозданић, Срђан Станић, Тијана Гњидић, Јелена Пејчић, Маја Мацко, Јелена Фодора, Лидија Стојеџки, Јован Думитровић, Марко Бурђак и хор девојака Гимназије, а припремали су га професори Нада Хромиш - Аничић, Зденка Ломјански, Љубица Радишић и Зденко Лазор.

Верујемо да ће нас одговорни људи у нашој Општини, као и на нивоу Покрајине, подржати у настојањима да ученицима Гимназије и следеће школске године пружимо могућност факултативног учења русинског и словачког језика, јер ћemo на тај начин дати одговарајући и стваран допринос богатству различитости и сложном заједничком животу свих народа у општини Шид.

Љубица Радишић

Порука генералног директора УНЕСКО-а поводом Међународног
Дана матерњег језика

"ЈЕЗИЦИ СУ ВАЖНИ!"

Генерална скупштина Уједињених нација прогласила је 2008. годину за Међународну годину језика. Координатор свих активности у оквиру ове манифестације је УНЕСКО. Језици су битан елеменат идентитета појединача и група и њихове мирне коегзистенције. Језици имају суштински значај за постизање циљева „Образовања за све“, које су усвојиле Уједињене нације 2000. године.

Различитост култура је уско повезана са језичком разноликошћу, назначено је у Универзалној декларацији о различитости култура УНЕСКО-а. Ипак, могуће је да ће преко 50% од 7000 језика који се говоре у свету кроз неколико генерација нестати. Сада се употребљава мање од четвртине тих језика у школама и у интернетској комуникацији, а већина њих употребљава се само повремено.

Хиљаде језика - упркос томе што сваки припада некој људској заједници која га употребљава као средство свакодневног комуницирања - не постоје у системима образовања, у средствима масовне комуникације, у издавачкој делатности и уопште у јавности.

Треба убрзано радити. И то подстицањем и развојем језичких политика које омогућавају свакој језичкој заједници да употребљава свој матерњи језик што је могуће шире и чешће, у образовању, поред службеног, неког националног или регионалног језика и неког светског језика; подстицањем корисника службених језика да овладају и другим националним или регионалним језиком и бар још једним светским језиком.

Само ако вишејезичност буде потпуно прихваћена, сви језици ће моћи да нађу своје место у свету.

Неопходно је да идеја „Језици су важни!“ буде широко распрострањена: у образовању, у комуникацији путем интернета; у пројектима за очување језика или унапређивање језика као представа друштвене интеграције и комуникације.

У том контексту је 21. фебруар, којим се већ дванаesti пут почев од 1999. године обележава Међународни дан матерњег језика, има посебан значај као датум којим се иницирају активности чији је циљ унапређивање језика.

Наш заједнички циљ је да на националном, регионалном и међународном нивоу постигнемо признавање важности језичке различитости и вишејезичности у образовању, култури и средствима јавне комуникације.

Поручио је генерални директор УНЕСКО-а Коићиро Матсуура.

ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА • ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИК

ПЕСМА НА
СЛОВАЧКОМ ЈЕЗИКУ

MALÝ DROTÁR
Svetozár Hurban Vajanský

Ked' išiel tatko do sveta,
Pri tomto kľakol buku,
Na hlavu moju položil
Tú svoju ľažkú ruku,
I pomodlil sa Otčenáš
So slzou v starom oku.
Šiel – viac sa mi nevrátil...
I matičku som utratil
V tom samom smutnom roku.
Nuž zbohom, rodná dedina!
Už ranný vietor dýše.
Jak ladno kynie kostol nás
Z lipovej svojej skrýše.
Náš chodník biely, haditý
Rád by ma volal spiatky:
„Hoj, nechôd“, šuhaj, z dediny,
Niet v svete druhej otčiny,
Vráť sa do svojej chatky!
Oj, svet je veľký, dresnatý,
Tys ako kvapka v mori,
Tys ako lístok z javora
Sám v húšti veľkej hory.

ПЕСМА НА
РУСИНСКОМ ЈЕЗИКУ

Михайло КОВАЧ
КЕД ГОЛУБИЦА ЛЄЦЕЛА

Ище лем трецу почали когути глашиц,
ище витрик анї не почал гвоздочки гашиц
кед дзивчата уж; добри фалат гонох одорвали,
кед пондзелок на роботу до варошу рушали.
Пред виход слунка на „капиї“ створиц ше маю,
бо теди газдове наднічарох єднаю.
Километри двацет и даскельо — не вельо,
лем вельо гладних, чи будзе роботи за тельо?
Ходзене ше до роботи не рахуе,
газда лем за роботу на полю виплацуе.
Гевтот чия ше похребцина
як млади вербов конар не згина,
тот длugo туту чежку роботу не витрима,
прето озда газда лем младых робиц прима.
Дзивчата заш други выбор анї не маю,
щешліви су же их газдове за вредных тремаю.
Чи гордон штухац, чи з мотику ше бориц,
до обисца и за придане треба приспориц.
Вредни руки и у варошу ше барз гледали,
руски дзивчата у варошу роботу вше мали.

ПЕСМА НА
РОМСКОМ ЈЕЗИКУ

Trifun Dimić

ĆIDIMASKI ĐILI

Paćav kaj sem đes
thaj khamipe pe pustija
ulavelma ande miljeske skintije,
thaj paćav kaj sem čhavo Khamesko,
Čhonutesko phral
thaj čeraina si mungre pheja.
Tadinema
incārimatar mungrre dadendar
thaj umalja mungrre averutne pharaven
thaj aver haravel divaripe istokosko
savo vazdape mungrre dejaske vastestar.
Paćav,
kaj marimatari sem bi katanijako
thaj kaj ando maripe pe bibah
tradama opralimako gindo,
te mentisarav lesko than
thaj Sumnalo Čojralunipe
korkoro me,
hasardo thaj bezahalo

ПЕСМА НА
УКРАЇНСКОМ ЈЕЗИКУ

Українська мова

Мово, моя українська –
батьківська, материнська,
я тебе знаю не вивчену –
просту, домашню, звичну.
Не з-за морів прикладану,
не в словників насмикану.
Ти у мене із кореня –
полем мені наговорена,
дзвоном коси прокована,
в чистій воді смакована,
болем очей продивлена,
смутком багать продимлена,
з хлібом у душу всмоктана,
в поті людськім намокнута
з кров'ю моєю змішана
і аж до скону залишена
в серці моїм.

ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА • ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

СРПСКИ ЈЕЗИК

У свету се говори око 6.000 језика. Међутим, према садашњим проценама стручњака, отприлике сваке две недеље у свету одумре један од њих.

Српском језику не прети опасност од нестајања, али је језичка култура у Србији на веома ниском нивоу, што због недовољне писмености, што због утицаја других језика, пре свега енглеског, који је постао језик глобалне комуникације.

Ранко Бугарски, члан Европске академије наука и уметности, каже да је у природи језика да се мења и да прима различите утицаје, али да не треба некретички прихватати све стране утицаје.

"Без страних речи данас се не може, само их треба употребљавати са мером и са знањем, дакле, не претерано и не незналачки, као што се често ради".

Данас српски језик говори преко 12 милиона људи.

Реч Стефана Немање (оца Симеона) изговорене на самртничкој постели, записао његов најмлађи син Ратско, Свети Сава (из књиге "Завештање Стефана Немање")

Чувайте, чедо моје мило, језик као земљу. Реч се може изгубити као град, као земља, као душа. Шта је народ - изгубили језик, земљу, душу? Не узимајте туђу реч у своја уста. Узмеш ли туђу реч, знај да је ниси освојио, него си себе потуђио. Боље ти је изгубити највећи и најтврђи град, него најмању и најнезнантију рече свога језика. Земље и државе не освајају се само мачевима, него и језицима. Знај да те је туђинац онолико освојио и покорио, колико ти је речи поткрао и својих натурио.

Народ који изгуби своје речи престаје бити народ. Постоји, чедо моје, болест која напада језик као зараза тело. Памтим ја такве заразе и морије језика. Бива то најчешће на рубовима народа, на додирима једног народа са другим, тамо где се језик једног народа таре о језик другог народа. Два народа, мило моје, могу се бити и могу се мирити. Два језика никад се помирити не могу. Два народа могу живети у највећем миру и љубави, али њихови језици могу само ратовати. Кад год се два језика сусретну и измешају, они су као две војске у битки на живот и смрт. Док се год у тој борби чује и један и други језик, борба је равноправна, кад почиње да се боље и више чује један од њих, тај ће превладати.

Најпосле се чује само један. Битка је завршена. После изгубљеног језика нема народа. Знај, чедо моје да та битка између језика не траје дан два, као битка међу војскама, нити годину - две, као рат међу народима, него век или два, а то је за језик исто тако мала мера времена као за човека трен или два.

Зато је, чедо моје, боље изгубити све битке и ратове него изгубити језик. После изгубљене битке и изгубљених ратова остаје народ. После изгубљеног језика нема народа. Језик је, чедо моје, тврђи од сваког бедема. Кад ти непријатељ провали све бедеме и тврђаве, ти не очајавај, него гледај и слушај шта је са језиком. Ако је језик остао недирнут, не бој се. Пошаљи уходе и трговце нека дубоко зађу по селима и градовима и нека само слушају.

Тамо где одазвања наша реч, где се још глагоља и где се још, као стари златник, обрће наша реч, знај, чедо моје, да је то још наша држава, без обзира ко у њој влада. Цареви се смењују, државе пропадају, а језик и народ су ти који остају, па ће тако освојен део земље и народ кад - тад вратити својој језичној матици и своме матичном народу.

© BalkanTravelers.com

ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА • ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

Словачки језик се развио из заједничког прасловенског језика. Од 15. до 18. века није био службени црквени језик, али се народ и тада споразумевао на словачком језику. Одржао се као веома важно својство словачког народа, у песмама, причама, пословицама. Све до половине 19. века у Словачкој се већином писало на латинском. У народу се од средине 15. века користио чешки као писани језик све до краја 18. века, када је сазрела замисао о кодирању словачког књижевног језика. Тако је Јозеф Игнац Бајза написао на словачком језику своје Епиграме и први роман. Озаконитељем књижевног словачког језика сматра се Антон Бернолак. У својим делима оправдава потребу постојања словачког књижевног језика, поставља правопис, израђује граматику и речник. Граматику на научним основама урадио је Мартин Хатала 1852. године на основу Штурновог књижевног језика, који је постао језик свих Словака на коме су објављиване књиге, новине и часописи. Данас словачки језик говори више од 4 милиона Словака, а говори се и у Чешкој, Мађарској, Румунији, Канади, САД-у и Србији. Словачки језик је у званичној употреби у АП Војводини и општини Шид.

Ромски језик је језик Рома у Европи. Заправо је група више-мање различитих дијалеката, јер су Роми преузели речи и ознаке језика народа међу којима су живели. Ромски језик нема свој прајезик као један језик, јер се не ради о једној етничкој групи, већ о касти радника у служби неколико краљевина. Њу је касније зближио избеглички живот, што је довело до неких сличности у језику. Настојање Рома да уједине све Цигане, наилази на знатан отпор код осталих, верских, цивилизацијски и етнички различитих група. Ромски језик је сродан неким северноиндијским језицима, на пример,

старом Санскриту, једном од најстаријих познатих индоевропских језика уопште. Не постоји књижевна традиција ромског језика, па тако ни писана историја. Све више прихваћено заједничко име, због подједнако негативног третмана свих тих група, потиче од именице *Rrom* = човек, тако да *Rromi*, као национално име, етимолошки значи - људи. Ромски језик нема општеприхваћене књижевне верзије језика. Уз друге језике, ромски језик је признат као службени језик у Војводини и у аустријском Градишћу.

ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА • ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

Украјински језик је по броју говорника други словенски језик и припада групи источнословенских језика. Њиме се служи између 47 и 60 милиона људи широм света. Украјински језик је службени језик Украјине и често се њиме може споразумети у свим постсовјетским државама и источној Польској. Говорећи о источнословенским језицима, потребно је нагласити да се стандардни украјински и белоруски језик нешто више разликују од руског језика, пре свега јер руски језик не припада старијој Рутенској групи источнословенских језика, групи која је била карактеристична за средишњи простор средњовековне Кијевске Русије. Украјински језик има препознатљив и јасан словенски изговор. Украјински језик добио је прво изразито уметничко оваплоћење у делу Ивана Котљаревског „Енејида“, али је основа његове граматичке, лексичке и фонетске норме била постављена делима Тараса Шевченка, а затим и Лесје Украјинке, Ивана Франка и других песника и писаца.

Русински језик је по својим карактеристикама и рефлексима централно словенски језик. Језик Русина у Србији данас се сматра најмлађим књижевним словенским језиком. Томе Русини треба да захвале делу Хавријила Костельника. Још као гимназијалац, 1904. године млади Костельник је објавио Идилски венац „Из мог села“. Дело је написано на народном језику и представља темељ уметничке књижевности код Русина у Војводини. Он је 1923. године саставио и „Граматику бачванско-русинског говора“ и на тај начин је кодификовао језик овдашње русинске заједнице у Србији. Према извештају Уједињених нација русински језик је један од ретких микројезика, како у Европи, тако и у свету, који има прилику да се развија захваљујући томе што се поред живе употребе, гаји и књижевност на овом језику, а takoђе постоји и основно, средње и високо образовање на русинском, уз активну Катедру за русински језик на Филозофском факултету у Новом Саду. Русински језик је у званичној употреби у АП Војводини и општини Шид. Стваралаштво Русина је разноврсно, међу познатијим русинским песницима и писцима издвајају се Михајло Ковач, Ђура Папхархаји, Никола Кошиш, Ангела Прокоп, Васиљ Мудри, Јулијан Тамаш и многи други.

ПРАВОСЛАВНИ КАЛЕНДАР • ПРАВОСЛАВНИ КАЛЕНДАР

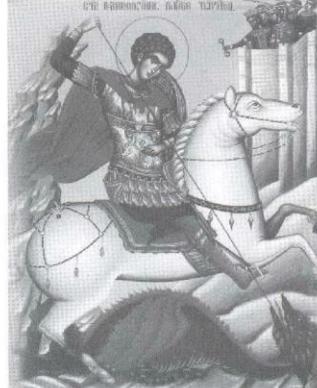
ВАСКРСЕЊЕ ГОСПОДА
НАШЕГ ИСУСА ХРИСТА -
ВАСКРС

Васкрс је највећи хришћански празник. Тога дана је Господ Исус Христос васксао из мртвих, победио смрт и свима људима од Адама и Еве до последњег човека на земљи даровао вечни живот. Због значаја овога празника, свака недеља у току године посвећена је Васкрсу и свака недеља је мали Васкрс. Васкрс спада у покретне празнике, и празнује се после јеврејске Пасхе, у прву недељу после пуног месеца који пада на сам дан пролећне равнодневнице, или непосредно после ње, никада пак не пре те равнодневнице. Најраније може да падне 4. априла, а најкасније 8. маја по новом календару. За Васкрс су, такође, везани лепи обичаји у нашем народу. У целом хришћанском свету, па и код нас Срба, за овај празник је везан обичај даривања јајима. Јаје је симбол обновљања природе и живота. И као што бадњак горећи на огњишту даје посебну чар божијној ноћи, тако исто вакршиће црвено јаје значи радост и за оне који га дају и који га примају.

БЛАГОВЕСТИ 7. април (25. март по старом)

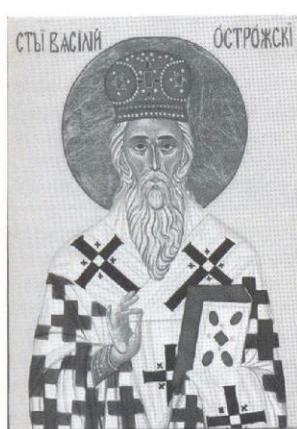
Српска православна црква обележава Благовести, празник сећања на сусрет дјеве Марије и архангела Гаврила, који јој је, према јеванђелијима, саопштио да ће родити Спаситеља људског рода. Благовест се празнују од првих дана хришћанске проповеди, јер се сматра да је овом вешћу архангела Гаврила обистиљено пророчанство старателјевог пророка Даниила и да је вешћу анђела благовесника почела хришћанска историја спасења. Према Јеванђељу, архангел Гаврило се јавио девици Марији обасјан архангелском светлошћу, "у тренутку када је она држала отворену књигу пророка Исаије и размишљала о његовом великом пророчанству", и саопштио јој да ће родити Сина Божјег. Са овом благовешћу архангела, "силаском Светог Духа на пречисту деву", почиње обнова човечанства, а речима архангела Гаврила "Радуј се, Благодатна, Господ је с тобом", отвара се историја Новог Завета и почиње преображај човечанства.

СВЕТИ ВЕЛИКОМУЧЕНИК
ГЕОРГИЈЕ 6. мај (23. априла по старом календару)

Према хришћанском предању, Свети великомученик Георгије (такође Свети Ђорђе) био је римски војник пореклом из Мале Азије. Према предању, рођен је 275/280. године у малоазијској области Кападокији, у богатој и угледној хришћанској породици. Отац му је био војни официр. Још док је био дете, његов отац је страдао за Христа, па се након тога, мали Ђорђе преселио са мајком у Палестину. Израстао је у снажног и храброг младића, па су га као таквог узели у војску, где се брзо истакао својом храброшћу. Напредовао је нагло, од обичног војника до трибуна, да би га, већ у његовој двадесетој години, лично цар Диоклецијан произвео у чин комита.

Кад је цар Диоклецијан, који се све време своје владавине борио против хришћана и ујасно их прогонио и убијао, отпочео још један од својих крвавих похода на хришћане, Ђорђе је дошао пред цара и јавно, пред царем и свима осталима, рекао је да је он хришћанин. Цар је био ван себе од беса и одмах је наредио да Ђорђа баце у тамницу. Наредио је да га ставе на најстрашније муке, која само ум помрачен Сатаном, може да смили. Ђорђе је све подносио и непрестано се молио Богу, који га је одмах исцељивао. Оваква вера и очигледна Божја благодат, преобразила је многе Диоклецијанове војнике, али и Ђорђеве мучитеље у хришћане. „Блажени Ђорђе би посечен 23. априла 303. године. Чудесима која се десише на гробу св. Ђорђа нема броја. Ни броја његовим јављањима у сну и најви многима, који га споменуше и његову помоћ поискаше од онда до дана данашњега. Још му дарова Господ силу и власт да помаже у бедама и невољама свима онима који га славе и његово име призивају.“ (еп. Николај).

СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ 12. мај (29. април по старом)

Свети Василије Острошки родио се у селу Мркоњићу, у Поповом Пољу 28. децембра 1610. године, од побожних родитеља Петра и Анастасије Јовановић. На крштењу је добио име Стојан. Прву књигу учио је у манастиру Завали, а у манастиру Тврдошу се замонашио добивши име Василије. После боравка у Светој Гори, у Пећкој патријаршији је рукоположен у чин епископа. Као епископ је најпре боравио у Тврдошу, а касније прелази у Острог. Неуморан у подвизима молитве, поста, физичког труда и многообројних брига за добро своје пастве, Свети Василије се упокојио 29. априла 1671. год. Одмах по престављању Свечевом, народ поче долазити на његов гроб и молити му се, као што му долазаше и за време његовог земаљског живота. А на грому се почеше дешавати многообројна чуда, која ни до данас, поред његових целебних моштију у Острогу не престају.

ПРАВОСЛАВНИ КАЛЕНДАР • ПРАВОСЛАВНИ КАЛЕНДАР

ВАЗНЕСЕЊЕ ГОСПОДЊЕ – СПАСОВДАН

Тог дана пође Христос са својом мајком, Пресветом Богородицом, и свим својим апостолима на Маслинску гору (Јеленска гора) близу Јерусалима. Када стигоша на Маслинску гору Исус подиже руке и све их благослови. Тада им рече да се не удаљавају из Јерусалима, него да чекају силазак Духа Светога, јер “Јован је крстio водом, а ви ћете за који дан бити крштени Духом Светим.” (Дела апостолска 1;5), и да ће их Дух Свети утврдiti у свакој истини, духовно наоружати и охрабрити да поднесу сва искушења овога света. Док је још разговарао са њима исчезе у светлом облаку. Тако Исус Христос заврши своје дело спасења, и врати се Богу Оцу на небесима. Док су окupљeni гledali ка небу како Он одлazi pojavlje se два чovaka u belim haљinama i rekose: “људи Галилејци што стојите и гледате на небо? Овај Исус, који је од вас Вазнет на небо, дођи ће на исти начин како сте га видели да одлazi na nебо” (Сваке године Црква обележава овај догађај празником Вазнесење, који увек пада у четвртак, четрдесетог дана после Вајкса. Овај празник се још назива и Спасовдан, јер се тог дана завршила Христова мисија спасења људи, која је била везана за Његов боравак на земљи).

СИЛАЗАК СВЕТОГ ДУХА НА АПОСТОЛЕ – ДУХОВИ

Педесети дан после Вајкса Господа нашега Исуса Христа, десети дан после Спасовдана, наша Црква слави Духове или Свету Тројицу. На тај дан апостоли су се сви заједно окупили на једном месту. Одједном је настала хука са неба која је испунила кућу у којој су седели. Пламтећи језици испуњени Светим Духом поставили су се на сваког од њих. Сада су апостоли примили Светог Духа и постали су жива душа. Апостоли су тада почели да говоре другим језицима - како им је Дух Свети дао да говоре. Народ се тада окупљао и слушао како говоре њиховим језиком. Сви су се дивили и чудили говорећи: "Где, зар нису сви ови што говоре Галилејац?" "На тај начин Господ је послао апостоле да проповедају веру хришћанску по целом свету. Тако се испуни оно што је Исус својим ученицима пред одлазак на небо обећао.

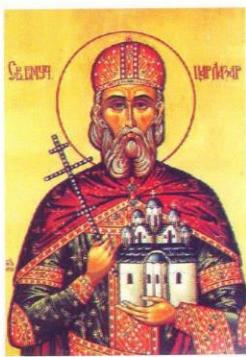

СВЕТИ ЦАР КОНСТАНТИН И ЦАРИЦА ЈЕЛЕНА 3. јун (25. мај по старом)

Одмах по доласку на престо, имао је цар Константин три велика непријатеља: тирана Максенција у Риму, Ските на Дунаву, и Византију. Пред борбу са Максенцијем, по предању, на небу му се указао сјајан крст као знак победе. Он је наредио да се искује велики крст који је ношен пред војском, и ову борбу окончао је као своју велику победу. Одмах потом Константин је издао знаменити Едикт у Милану 313. године, којим је престао прогон хришћана. После победе над Византијом, саградио је диван престони град на Босфору и назвао га Константинопољем. Када се цар тешко разboleo, јавили су му се апостоли Петар и Павле и саветовали да га епископ Силвестар хрсти. После тога страшна болест нестала је са његовог тела.

Света Јелена, царева мајка, радила је много да веру Христову, а када је била у Јерусалиму пронашла је часни крст Господњи и сазидала цркву Вајксења на Голготи, а потом и многе друге цркве на Светој Земљи. У својој 80. години умрла је ова света жена 327. године, а цар Константин поживео је још десет година иза своје мајке. Умро је у граду Никомидији 337. године, а сахрањен у цркви Светих апостола у Цариграду.

СВЕТИ МУЧЕНИК КНЕЗ ЛАЗАРИ СВЕТИ СРПСКИ МУЧЕНИЦИ – ВИДОВДАН
28. јун (15 по старом)

Овај великомученик и угодник Божији, цар Лазар родио се 1329. године у граду Прилепу. Још као дете био је благе нарави, оштроуман и добродушан. Васпитаван је у хришћанској вери и побожности. И као такав од Бога добио многе дарове, које умножи, те тако даровит привуче на себе пажњу царева и би узет на двор цара Душана, где постаде славан и уважаван од свих због своје честитости, витештва и побожности. Ожени се царевом рођаком, Милицом, кћерком кнеза Вратка, која је била од лозе Немањића. Године 1353. би му дато достојанство кнеза. Благочестиви господар Српски, Лазар био је веома Христољубив и ту своју љубав испољавао је према Цркви Божијој. Његова највећа брига је била да измири Српску и Цариградску Патријаршију. Као изасланика Цариградском патријарху послao је монаха Неанију, да га замоли да са Срба скине проклетство (анатему), што би и учињено. Борио се овај угодник Божији против Турског цара Мурата би посечен. Тело му је пренето и сахрањено у његовој задужбини, манастиру Раваници (код Ђуприје), а затим пренето у Раваницу (Сремску), одакле је 1942. године пренето у Саборну Цркву у Београду. Сада се његове свете и чудотворне мошти налазе у манастиру Раваница код Ђуприје, где се дешавају многа чудеса и исцељења болесних и убогих. Свима онима који му се са искреном молитвом обрате он помаже. За време свог живота обновио је манастир Хиландар и Горњак, подигао манастир Раваницу и Лазарицу и многе друге цркве и манастире. С правом можемо рећи да Светосавски свенародни идеал и програм: "Све за Христа - Христа ни за шта" нико није у потпуности остварио као свети цар Лазар. Он је то остварио определивши се за царство небеско и приневши себе за косовску жртву и са собом сав народ Српски. Учинио је то из чисто Јеванђелских разлога што и сама песма каже: "Земаљско је за малена царство, а небеско увек и довека".

Део светих моштију Кнеза Лазара налази се у нашем граду у храму св. оца Николаја.

РАЗМИШЉАЊА • РАЗМИШЉАЊА • РАЗМИШЉАЊА

Франц Кафка је живео у Прагу. Ја живим у Шиду. Он је живео почетком 20. века, а ја живим на почетку 21. века. Потпуно друге земље, потпуно друго време. И као људи, он, ја и сви ми се понекад замислимо и размишљамо. Такав тренутак нас понекад изненади, и удари нас у главу када смо то најмање очекивали. А тако нешто могло би се десити и када прочитамо Кафкин Процес. Овај роман је прича свакодневице, али неке ствари нису потпуно откривене, остале су празне и оне представљају ту празнину што нама даје места за размишљање.

Када кажемо процес, из мања помислимо на судски процес. Да ли је то увек тако? Може да представља било који други процес неке радње, дешавања или појаве. Али та реч може да има и неко друго значење. Могуће да је тако нешто и дало инспирацију писцу, јер је универзална и може да се преведе на овај или онај начин, али крај и суштина остају исти.

Разматрао сам поједине ситуације данас и поредећи их са каквим су у овом делу представљени. Време пролази, за нас је то брзо јер живимо у добу у ком је питање времена на првом месту, затим рад и новац. Просто речено да се човек бори са временом. Време бежи и све га је мање. Људи се више не осврћу, не маре за друге, и тако се полако отуђују једни од других. То прелази у навику, и као да се преноси на другу генерацију. Све више постаје лакше, како кажу, гледати своја после, избегавати људе или одбијати их од себе, и бити у самоћи.

Тако је човек одлучио, и сам себи одредио какав ће живот живети. А све на овом свету, тако и у сваком од наших живота, се увек нешто врти, окреће, долази, одлази. Ако мислим да ћемо избећи проблеме са људима док будемо избегавали њих саме, увек ће се наћи и тај мрачни део дана. Свакоме ће бити потребна помоћ, и сада када је требамо сetiћemo се оне које смо заборавили. Понекад нема те помоћи и потрага за правдом, и судом који одлучује у којој се губи граница њихове пресуде. И на крају тај тајанствени процес може бити и оно што је на крају приче, стварне или нестварне, могуће или немогуће, страховите или смешне, са нечијом помоћи или без ње. Крај може да се заврши са ситном обасјаном тачком у даљини, то може бити нека звезда или само засветљен прозор која говори да постоји нешто, савест, буђење, нада.

Колико има процеса, да се све у њима помешало и да се губи или ствара делимична и непотпуна слика о свету. Истина увек постоји, али ју је тешко пронаћи. Трагање за истином изгледа као трчање кроз лавиринт, којим се тешко овладава или и наћи излаз из њега.

Франц Кафка је живео у Прагу. Ја живим у Шиду. Он је живео почетком 20. века, а ја живим на почетку 21. века. Потпуно друге земље, потпуно друго време. А све остало је исто...

Мисао, мишљење, утисак и виђење опште познатог и близског је веома релативно.

Прикривене страсти, жеље, потребе описују сваку јединку овог света, али сваку јединку другачије. Управо у тој различитости се огледа постојање данашњице а и прошлости. Потреба за болјим, једноставнијим животом људе доводи до руба егзистенције.

Усавршавање усавршеног, назадовање уназађеног, уништавање још увек неуништеног.

Управо због тога јављају се присталице и противници, богати и сиромашни, величани и угњетавани.

”У нас је чест тип човека који мисли да је сваја акција, грубост енергија а да нанети непријатељу увреду значи исто што и задати му удаџац. За такве је свака уздржљивост у говору слабост, а покушај предвиђања дангуба. Укратко: такозвана животна борба се састоји од непрестаног и наизменичног лавежа и режања.” (Иво Андрић)

Човекове фиксације, за бољим, доводе до уништења дуго ствараног, недавно започетог.

То је оно што нас чека, а судбина сваког човека неће бити у његовим рукама, него у рукама најповлашћенијег, најмоћнијег.

Препуштањем сопствене судбине људи се осуђују на смрт коју су себи приписали жељом за бољим и једноставнијим, које им је обећао најмоћнији не би ли постигао сопствену фиксацију.

Владимир Кичиња III-3

Милица Бешевић III-3

РАЗМИШЉАЊА • РАЗМИШЉАЊА • РАЗМИШЉАЊА

Често се запитам у каквом свету живимо? Да ли можемо бити сигурни у себе и у тврђу да своју судбину кројимо сами или то, ипак, није у нашој моћи и не можемо знати шта носи сутрашњи дан..?

Читajući Кафкин "Процес" добила сам одговоре на многе недоумице. Открила сам колико је, у ствари, свет непроменљив и колико се ситуација, у којима се људи данас налазе, могу поистоветити са онима које је Кафка описао, неке доживео, а неке чак и предвидео.

Однос човека, као безимене јединке, према нечем вишем и трајном, непознатом и моћном... увек ће бити присутан. Сваки појединац ће бити минора у односу на космос и све што га чини. Али, то је нешто неизбежно и нешто против чега се нетреба борити. Међутим, честе су ситуације да смо потчињени одређеној групи људи, да робујемо некој идеји, вредностима које ми таквима и несматрамо и често су нам наметнута правила и закони који су нејасни и необјашњени, али представљени као једини и исправни.

У сваком од нас постоји делић Кафкиног јунака, Јозефа К.. Или западнемо у колотчину и данима нам личе један на другог или нас, због неразјашњених околности, оптуже за нешто, а често и без дозволе да се одбрамимо. Често нас, у тој нашој неволи, нико не разуме, што доводи до наше отуђености и усамљености.

Тада се у нама јављају дилеме... Да ли да се боримо или препустимо околностима? Да ли да се предамо и приклонимо већини на марећи за своје принципе и оно што нам савест говори.

Свако треба остати доследан себи. Такав пут је увек тежи, али вреднији и зато треба истрајати и бити храбар. Јер, живот нам поставља и постављаће изнова другачије услове и препреке и њих треба издржати. Једино тако ћемо бити морално снажни и спремни за сутрашњицу, ма каква она била.

Кафка је написао: "Не дићи руке од себе! Ако и не дође спасење, ипак желим да сам га сваког тренутка достојан...". Будемо ли се држали ових речи, постоји већа шанса да променимо друге и наведемо их да следе наш пример. Можда временом побољшамо чатав свет...

Марта Башић III-3

”Тек оборени летимо”

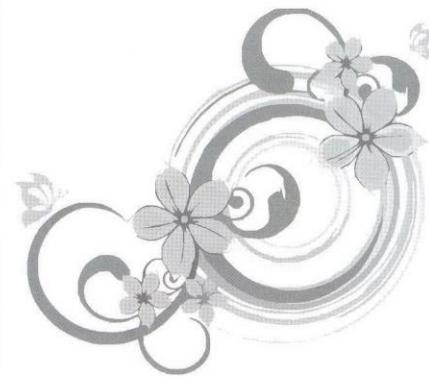
(народна мудрост)

Човек је биће које учи. То ради целог живота, понекад свесно, а понекад несвесно, а продукт тог рада је највеће богатство које поседује.

Једна од слатких дечијих мука јесте научити како се вози бицикл. О, како је то слатка мука чији успех, у највећем броју случајева, проистиче из пада. Тај пад представља прекретницу на путу ка савлађивању страха. Већ тада смо несвесно научили да тек оборени летимо. Падом разбили смо границе и осетили бол неугодности коју носи са собом неуспех. Сада, сваки следећи пад биће само копија, физички подједнако болна или психички никако не. Контрадикторно је или истинито: тим падом добили смо крила. Сада је могућно да се подигнемо и полетимо јер страх и бол који су нас спутавали и задржавали на тлу су побеђени. И тако млади и незрели и зелени сазнајемо животне истине које срећемо као успутне станице на путу ка сазревању.

Из туђих, као и мојих, искуства схватила сам да само оборени спознају снагу лета.

Љиљана Брезовски IV-1

ИНТЕРВЈУ • ИНТЕРВЈУ • ИНТЕРВЈУ • ИНТЕРВЈУ • ИНТЕРВЈУ

Много је успешних генерација прошло кроз Гимназију "Сава Шумановић". Гимназија је њима подарила знање које им је помогло да се даље усавршавају а они гимназији своје време, труд и успехе, као и могућност да се поноси својим ћајцима. Ти млади људи нису били само марљиви ученици који су својим радом и трудом постизали успехе на такмичењима. Били су и успешни спортисти, млади писци или пак глумци. Стизали су све да виде и упамте, да усавршавају сами себе. Били су, једном речју - свестрани. А такав је и Милош Мићић, ученик III-3 разреда Гимназије "Сава Шумановић".

• Време је такмичења и ти нижеш успех за успехом. Која су твоја достигнућа у овој школској години?

- Ове године учествовао сам такмичењима из математике и физике. Што се тиче математике освојио сам друго место на општинском и окружном и изборио сам пласман за републичко такмичење, које се одржава 20. марта у Крагујевцу. На такмичењима из физике сам освојио прво место на општинском и друго на регионалном такмичењу. Тиме сам изборио пласман на републичко такмичење које се одржава 16. и 17. априла у Сомбору.

• Да ли планираш да учествујеш на још неким такмичењима?

- Планирам учешће на такмичењима из хемије и надам се да ћу доћи до државног такмичења као и предходних година.

• Шта сматраш својим највећим успехом у току школовања?

- Својим највећим успехом сматрам то што сам био џак генерације у основној школи и надам се да ћу такав успех постићи и у средњој школи. Мислим да постоји добра основа за то, узимајући у обзир моје досадашње резултате.

• Која област те посебно интересује и да ли планираш у томе да се усавршаваш?

- Много ме тога интересује, али трудићу се да наставим са оним чemu сам до сада посветио највише времена, труда и остварио највише успеха, а то су физика и математика. Планирам да упишем електротехнику, али још увек нисам сигуран.

• Да ли си био у Истраживачкој станици "Петница"? Ако јеси, из које области? Да ли си задовољан?

- До сада сам био три пута на семинару хемије вода. Имали смо многобројна предавања на ту тему, ишли смо на терен где смо узимали узорке природних вода а затим те узорке испитивали у лабораторији. На лето бих требао да се бавим истраживачким радом на тему "Испитивање загађивача реке Колубаре" и да поново посетим Петницу.

• Како ти се свиђа организација у Петници и да ли би препоручио млађим ученицима да се пријаве?

- Похвалио бих организацију и препоручио боравак млађим ученицима јер тамо могу да усаврше своје знање, стекну нова искуства и нова пријатељства. Добро је то што Петница нуди велики избор области у којима ученици могу да се усаврше као што су на пример: астрономија, физика, геологија, лингвистика, биологија, хемија, археологија, психологија итд.

• Поред науке учествовао си и у спортским такмичењима. Да ли је

скоро било неко такмичење у којем су учествовао заједно са екипом гимназије?

- Ове године одржана су два кошаркашка такмичења на нивоу Срема, али нажалост нисмо успели да изборимо даљи пласман, због чега ми је веома жао и надам се да ћемо следеће године бити успешнији. Истакао би прошлогодишњи успех на Купу толеранције у Сремској Митровици где смо освојили прво место и пласирали се у Суботицу на финални турнир.

• Да ли се и иначе бавиш кошарком?

- Кошарку волим да играм од малена али нажалост ситуација у клубу у којем тренирам није задовољавајућа. Надам се да ће се то ускоро променити на боље, јер је кошарка нешто чиме највише волим да се бавим у слободно време. После напорног дана у школи или захтеваног такмичења, кошарка ме највише опушта.

• Због чега си уписао гимназију и да ли би је препоручио другима?

- Гимназију сам уписао зато што сам сматрао да ће ми то бити добра основа за даље школовање. Ишавши по многобројним такмичењима видео сам многе школе и могу слободно рећи да је гимназија једна од болих. Зато бих је и препоручио будућим нараштајима.

• С обзиром на све успехе које постижеш, да ли постоји љубомора у разреду? Какав однос имате као друштво?

- Не, мислим да љубомора не постоји. Сматрам да ме разред подржава у свему и да су поносни на мене. Ипак смо ми заједно од основне школе и мислим да смо изградили прилично леп однос. Наравно, несугласице увек постоје, али мислим да смо сада ближи више него икада пре, што ће се нарочито показати на матурској екскурзији у Грчкој која нам предстоји.

Разговор водили:
Оливера Ђулић III-3
и Владимира Кораћ III-3

VICTORIA OIL

VICTORIA GROUP

Stamparija
PLANETA

ГИМНАЗИЈАЦ - лист ученика и професора Гимназије "Сава Шумановић", Шид. Уређује Редакционски колегијум:
професори Душан Лукић, Бранислава Павловић, Нада Хромиш Аничић, Бранкица Рац, Љубица Радишић;
ученици: Оливера Ђулић, Владимира Кичиња, Срђан Станић, Владимира Корач, www.gimnazijasid.com, Александар Живковић IV-4
Технички уредник: Жељко Јовановић; Штампа: Г.Т.П. "ПЛАНЕТА", 20. октобра 31, ШИД; Тел.: 022-711-880, Тел./факс: 714-190
Излазак овог броја омогућили су: VICTORIA OIL, штампарија "ПЛАНЕТА" ШИД, Парфимерија "CAVALLI" - ШИД